

'Die hypocrisie is een rechtsstaat onwaardig'

Hennepteelt voor Nederlandse coffeeshops wordt toegestaan als het aan de Tweede Kamer ligt. Probleem opgelost? 'Het overgrote deel is voor de export.'

PETER DE GRAAF, PIETER HOTSE SMIT

Willem Vugs, eigenaar van coffeeshop Toermalijn in Tilburg:

'Ik ben erg opgetogen. We hebben het deze dagen veel gehad over wijlen burgemeester Stekelenburg, die eind jaren negentig al een fervent voorstander was van het reguleren van de achterdeur. Als dit ook door de Eerste Kamer komt, dan verandert er heel wat voor ons, zowel juridisch als praktisch. De aanvoer en inkoop van cannabis is niet langer strafbaar. En je krijgt te maken met telers met wie je als coffeeshophouder intensief samenwerkt. Nu heb je vaak geen zicht op die telers en wat ze doen. Meestal heb je te maken met wietmakelaars of tussenhandelaren. Daardoor heb je geen enkel zicht op de teelt zelf; daarvan moeten we ons als coffeeshophouder verre houden. Als ook productie, transport en opslag worden geregeld in het gedoogbesluit, kan dat zeker tot betere kwaliteit leiden. Van een illegale teler kun je de producten niet testen op bestrijdings- of andere middelen. Ze worden nu eigenlijk op de gok toegelaten.'

Nationale Politie, woordvoerder:

'Wij hebben hier geen mening over. Als de wet er komt, dan voeren wij die uit, maar het is nu aan de politiek. Korpschef Erik Akerboom heeft voor goedkeuring van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer advies uitgebracht. Daar laten we het bij.'

In het advies staat dat met het wetsvoorstel 'het probleem van de

illegale handel niet wordt voorkomen'. Akerboom: 'De export van hennep vanuit Nederland is en blijft lucratief en deze markt zal in geen enkel scenario afnemen'. Bij regulering van de teelt denkt hij wel dat 'de politie zich meer kan richten op de aanpak van de georganiseerde illegale hennepteelt'.

De Nationale Politie zet vraagtekens bij het vaststellen van de handhavingsregels door gemeenteraden. 'Daardoor zal de benodigde handhaving door de politie afhangen van de lokale invulling door de gemeente, en is dit niet eenduidig bepaald', schrijft Akerboom in zijn advies. 'Dit is een voor de politie zeer onwenselijke situatie, want het zal leiden tot grote regionale verschillen en mogelijk ook tot een ondermijning van de legitimiteit van het overheidsoptreden.'

Stijn Hoorens, onderzoeker drugsbeleid bij internationaal onderzoeksinstituut Rand:

'De prijs van wiet gaat een belangrijke rol spelen. De verwachting is dat de prijs van legale wiet lager zal zijn dan die van 'straatwiet', omdat onder meer de risico's van illegaliteit niet meer worden doorberekend. Daardoor zal het gebruik waarschijnlijk zal toenemen. Als de legale wiet toch duurder wordt, door kwaliteitscontroles en omdat legale producenten hun stroom niet aftappen, dan is er een prikkel voor de gebruiker weer uit te wijken naar de straat.'

'Een ander dilemma als de wet er komt: die regelt alleen het aandeel van de Nederlandse wietteelt dat bestemd is voor de gesloten coffeeshopketen. Er zal nog steeds illegale teelt blijven bestaan, die bestemd is voor de export. Volgens onderzoek is Nederland de grootste Europese producent. Minimaal 31

procent gaat naar het buitenland - sommige schattingen lopen op tot 96 procent. De politie zal dus veel mankracht nodig blijven hebben om de illegale kweek tegen te gaan.'

Derrick Bergman, voorzitter VOC (Verbond voor opheffing van het cannabisverbod):

'In 2002 stemde al eens een Kamermeerderheid voor een motie voor regulering van de teelt. Maar dit is een wetsvoorstel, dat gaat veel verder. Ik ben ook erg blij met het amendement van GroenLinks dat de thuisteelt voor medicinaal gebruik toestaat. Ik hoop dat ze in de aanloop naar de behandeling in de Eerste Kamer nog verder gaan en ook alle volwassen Nederlanders toestaan een paar planten te telen zonder dat ze bang hoeven te zijn voor vervolging. Want nu ligt het monopolie helemaal bij de coffeeshops.'

Openbaar Ministerie, woordvoerder:

'Voor het Openbaar Ministerie is het nu te prematuur om te reageren. Het woord is aan de politiek; het voorstel moet eerst maar eens door de Eerste Kamer komen. Over het initiatiefwetsvoorstel heeft het Openbaar Ministerie (OM) eind vorig jaar zijn standpunt kenbaar gemaakt.'

Dat standpunt komt erop neer dat het OM 'het wetsvoorstel in de huidige vorm geen goed idee vindt'. Het zou de positie van het OM 'in dit complexe beleidsterrein' nodeloos verzwakken. Ook is het 'internationaalrechtelijke fundament' van het wetsvoorstel niet zo stevig als wordt geclaimd.

Dat het wetsvoorstel leidt tot minder georganiseerde criminaliteit gelooft het OM niet, want: 'Het overgrote deel van de teelt wordt

verbouwd voor de export en komt niet in aanmerking voor de gesloten keten.' Het OM vreest verder dat de wet in Nederland leidt 'tot ongewenste situaties op het gebied van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid' als het beleid op gemeentelijk niveau wordt bepaald.

Paul Depla, PvdA-burgemeester van Breda:

'Een mooie stap. Vorig jaar was 90 procent van de gemeenten het al eens met de conclusies van het onderzoeksrapport Het failliet van het gedogen en riep op tot experimenten met regulering van de wietteelt. Een belangrijk voordeel is dat je de geproduceerde wiet kunt controleren op kwaliteit. Dat volksgezondheidseffect wordt weleens vergeten. En je maakt een eind aan het systeem dat een coffeeshophouder, een ondernemer met een vergunning, zijn spullen moet kopen op de illegale markt, beheerst door criminelen. Die hypocrisie is een rechtsstaat onwaardig. Het is ook een belangrijke stap in de strijd tegen de georganiseerde drugscriminaliteit. Natuurlijk gaat een groot deel van de wietproductie naar het buitenland. Maar waarom zouden criminelen de productie hier houden als de Nederlandse markt is opgedroogd? Dan kunnen ze bijvoorbeeld toch beter in Spanje gaan zitten: een beter klimaat en minder transportkosten.'